

Avrupa Komisyonu'ndan Kamyon Üreticilerine Rekor Ceza

Avrupa Komisyonu, 2011 yılının başlarında, kamyon sektöründe kartel, rekabeti sınırlayıcı diğer uygulamalar ile hâkim durumun kötüye kullanılmasına dair şüpheleri araştırmak üzerine bir inceleme başlattığını duyurmuştu¹. MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco ve DAF'ın tarafı olduğu söz konusu inceleme, 2014 yılının Kasım ayında Scania'nın da dahil edildiği bir kartel soruşturması sürecine evrilmişti². İlk inceleme safhasıyla birlikte toplam 5,5 yıl süren sürecin sonunda Komisyon, ilgili firmalardan Scania hariç beşi (MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco ve DAF) hakkında, bu firmaların 14 yıl boyunca kamyon fiyatları ve yeni emisyon kurallarına uyum konularında kartel anlaşması içinde oldukları gerekçesiyle toplam 2.926.499.000 avro tutarında ceza uygulanmasına karar verdi. Avrupa Komisyonu tarafından verilen ve hem toplam para cezası hem de tek bir teşebbüse verilen en yüksek para cezası bakımından rekor niteliği taşıyan karara ilişkin duyuru 19.07.2016 tarihinde Komisyon'un internet sayfasında yayınlandı³.

Komisyon'un soruşturması sonucunda MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco ve DAF'ın tarafı olduğu kartelin (6 ilâ 16 ton ağırlıkları arasındaki orta ve büyük boy) kamyonlara ilişkin olarak şu hususları birlikte belirlediği tespit edildi:

- Fiyatların fabrika çıkış fiyatları.
- Emisyon teknolojilerine ilişkin standartlara (Euro III'ten Euro VI'ya) dek geçilecek tarih.
- Emisyon standartlarına geçiş maliyetlerinin müşteriye yansıtılması

Cezanın rekor niteliğinde olduğuna dikkat çeken Rekabet Komiseri Margarethe Vestager, Avrupa yollarında bulunan ve kara üzerinde yapılan taşımanın dörtte üçünü gerçekleştiren 30 milyondan fazla kamyonun Avrupa ekonomisi açısından hayati role sahip olduğunu ve Avrupa'da üretilen her 10 orta ve büyük boydaki kamyonun 9'unun üreticisi olan MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco ve DAF'ın kendi aralarında rekabet etmek yerine bir kartel anlaşması içerisine girmelerinin kabul edilemez olduğunu belirterek, bu cezanın firmalara bir mesaj niteliğinde olduğuna dikkat çekti. Komisyon, bunun yanında, kararın kirlilik önleyici emisyon değerlerine dair yolsuzluk iddiaları ile herhangi bir bağlantı içermediğini vurguladı.

Komisyon, kartelin tüm Avrupa Ekonomik Alanı'nda (Avrupa Birliği ile İzlanda ve Norveç) 14 yıl boyunca -1997'den itibaren soruşturmanın başladığı 2011'e kadar- sürdüğünü tespit etti. Bu kapsamda, 1997-2004 yılları arasında firmaların orta düzey yöneticileri arasında zaman zaman ticaret fuarları ve diğer etkinliklere de denk getirilmek suretiyle toplantılar yapıldığı ve bu toplantıların telefon görüşmeleri ile de desteklendiği ve 2004'ten itibaren ise firmaların Almanya'daki iştirakleri vasıtası ile elektronik ortam üzerinden bilgi paylaşımı yaptıkları belirlendi.

Soruşturmaya 2014 yılının Kasım ayında dahil edilen Scania uzlaşma kapsamında yer almadığı için bu firma hakkındaki soruşturmaya ise standart usulde devam edildi. Scania'ya ilişkin

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-29_en.htm

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2002_en.htm

³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2582_en.htm

açıklama ise 2017 yılı Eylül ayında geldi⁴ ve anılan şirkete 880.523.000 avro para cezası uygulandı.

Scania hariç soruşturma tarafı olan tüm firmalar kartel anlaşmasına taraf olduklarını ikrar edip uzlaşma yoluna gitmeyi tercih etti ve böylece uzlaşma prosedürü kapsamında cezadan %10 indirim elde ettiler. MAN ise, pişmanlık başvurusunda bulunarak karteli açığa çıkardığı için, para cezasından muaf tutuldu. Komisyon, cezanın belirlenmesinde, firmaların her birinin orta ve büyük boy kamyonlara ilişkin Avrupa Ekonomik Alanı'ndaki net satış adetlerini, ihlâlin ağırlığını, firmaların toplam Pazar paylarını, kartelin uygulandığı bölgenin kapsamını ve kartelin süresini dikkate aldı. Komisyon'un duyurusunda, MAN'ın kartelin açığa çıkarılmasına ilişkin desteği sebebiyle muaf tutulduğu para cezasının 1.2 milyar avro civarında olduğu belirtildi. Volvo/Renault, Daimler ve Iveco ise Komisyon'la iş birliğine gittikleri tarih ve Komisyon'a sundukları delillerin kapsamı itibariyle sırasıyla %40, %30 ve %10 oranlarında indirimden yararlandılar. Bu indirim yanında, bu üç firmanın her biri ve DAF, Komisyon'la uzlaşma yoluna gittikleri için de ayrıca %10 oranında indirime tâbi tutuldular. Kararlar sonucunda oluşan ceza tablosu şöyle şekillendi:

Firma	Pişmanlık İndirimi	Uzlaşma İndirimi	Ceza (avro)
MAN	100%	10%	0
Volvo/Renault	40%	10%	670.448.000
Daimler	30%	10%	1.008.766.000
Iveco	10%	10%	494.606.000
DAF		10%	752.679.000
Scania			880.523.000
Toplam			3.807.022.000

Rekabet Komiseri Vesthager'in de vurguladığı üzere rekor niteliği taşıyan bu para cezası, Scania'ya ilişkin ceza dahil edilmediğinde dahi Komisyon'un daha önce verdiği en yüksek para cezasını içeren 2012 tarihli TV-bilgisayar monitörü tüpü karteli cezasını (1.409.588.000 avro) yaklaşık ikiye katlıyor. Scania'nın cezasıyla ise açık ara farkla bir kartel soruşturmasında verilen en yüksek para cezası rekoru kırılmış oluyor. Komisyon'un kartellere ilişkin olarak daha önce verdiği en yüksek 10 para cezası şöyle sıralanıyor⁵:

⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3502_en.htm

⁵ <http://ec.europa.eu/competition/cartels/statistics/statistics.pdf>.

Year	Case name	Amount in €*
2012	TV and computer monitor tubes	1 409 588 000
2008	Carglass	1 185 500 000
2014	Automotive bearings	953 306 000
2007	Elevators and escalators	832 422 250
++2013++	Euro interest rate derivatives (EIRD)	824 583 000
2001	Vitamins	790 515 000
2013/2015	Yen interest rate derivatives (YIRD)	684 679 000
2007/2012	Gas insulated switchgear (incl. re-adoption)	675 445 000
2009	E.ON/GDF collusion	640 000 000
2010	LCD	631 925 000

Komisyon'un rekor düzeyde ceza verdiği bu soruşturma neticesinde; hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden 1.008.766.000 avro ile en yüksek tutardaki cezayı alan Daimler, 880.523.000 avro para cezası alan Scania ve 752.679.000 avro ceza alan DAF, daha önce kartel sebebiyle tek bir teşebbüse verilen en yüksek ceza olan Araba Camı Karteli kararındaki Saint Gobain'ın 715.000.000 avroluk rekorunu geride bırakarak ilk üç sıraya yerleşmiş oldu. Kartel sebebiyle Komisyon'un daha önce tek bir teşebbüse vermiş olduğu en yüksek cezalar ise şöyle sıralanıyor.

Year	Undertaking**	Case	Amount in €*
2008	Saint Gobain	Carglass	715 000 000
2012	Philips	TV and computer monitor tubes	705 296 000 of which 391 940 000 jointly and severally with LG Electronics
2012	LG Electronics	TV and computer monitor tubes	687 537 000 of which 391 940 000 jointly and severally with Philips
2013	Deutsche Bank AG	Euro interest rate derivatives (EIRD)	465 861 000
2001	F. Hoffmann-La Roche AG	Vitamins	462 000 000
2007	Siemens AG	Gas insulated switchgear	396 562 500
2014	Schaeffler	Automotive bearings	370 481 000
2008	Pilkington	Carglass	357 000 000
2009	E.ON	E.ON/GDF collusion	320 000 000
2009	GDF Suez	E.ON/GDF collusion	320 000 000

İki rekorun birden kırıldığı bu soruşturmanın ardından kartelden zarar görenlerin kartele taraf olan teşebbüslere tazminat davaları açıp açmayacakları merakla bekleniyor.

Arç Avukatlık Bürosu